

نومرو ۱۴۲

اجتهاد

۳۱ کانون ثانی ۱۹۲۲

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

حیاتی ، فلسفی ، اجتماعی فکر غزته سی

«اون یدنجی سنه تأسیسیه»

Adresse

Idjtihad Constantinople

Téléph : St. 865

«بوخام وفات ایتمشدیر» دیدم.

بیر قیش کیجه سی

نورپردی قارا کالقلرک آلتینده ضیالر ،
بیر لحظه ده یرلرله قوجاقلاشدی سمالر .
داغلرده اوغولداردی اولوم نهره لی روزکار ،
سارمشدی یشیل ساحلی چیلغین ، اولویان قار .
آنکینده بلالر آرایان فیرطنه واردی ؛
هر دالغه بیرر دیو کبی ظلمتده قاباردی .
کویا که ده کیز کوکله جدال ایتنه قوروش :
داغلر دویرون دالغه سی حدتله قودورمش !
سیس دیندی ... دهرین ولوله لر کولسکه یه سیندی ،
بیر غملی سکون سیسله صولان بلده یه ایندی .
کوکله ده خیالسکه یانان بیر یکی سودا ،
بندمه بوتون روچه حاکم قارا خولیا ،
کلدم ده صیجاق کوز یاشی دوکدم آشیکیکده ،
بوغدنک دوغان امیددی سودا بشیکنده .
محرابی یقندنک اربویوک معبدمک سن :
قندیللری سونمش وبوکون ماته مدفن !
دوشدم یوله کویا که خیالتلر ، آشمدی ؛
کیم دیندیره جک کوز یاشمک سیلنی شیمدی ؟
یوکسلدی کوکک برده سی اینجه لدی ، کهریلدی ،
مهتابی سون شهره طونوق نشئه سهریلدی .
باقدم کیجه نک قویننه کیرمش دلی بیر آی :
اوموزنده قواقلقلری یارمش قانایان یای .
سودا وضیا صانکه قوجاقلاشدی ده کیزده ؛
بیر خسته امل شیمدی اوزاق یوللریکیزده ،
دالمش کیجه نک حزننه مهتاب ایله آغلار ،
ای کوزلری کوکله درین یاره آچان یار !

کمال فوزی

ملاحظه ادبیه

روم ابلی [منظومه] . — آماطولو [شعر] . — دیوان . —
دستی مولانا .

کچن نسخه (اجتهاد)ک ادبیات و شعر ستونی بزه مش
اولان منظومه و شعر لر اوزده رنده نظر دقتمز توقف ایتدی .
ناظمی طانی دیمز و یک حرمت و محبت ایتدیکمز سابق سر
یاور حضرت شهر یاری میر آلالی ناجی بکک بو کوزل
منظومه سنی قبل الطبع و ایکی اوچ سنه اول دخی دیکله مش
ومتلذذ اولمشدق (مناسرت)لی اولان بو محترم و معزز ذاتک

قادین، «ایواه ! او، کیراجیلر مک انک ایسی ایدی. هر
هفته بانا اوچ انکیز لیراسی ویریدی، کلدیکی زمان سالونده
اوطوروردی . دیدی . «کیمسه ایله ملاقی اولور میدی»
دیهه صوردم . فقط لهدی «آلرووا» نک دائما یالکیز
کلدیکنی و کیمسه ایله ملاقی اولمادیغنی تأمین ایتدی .
«تحفشی، او حالده بوراده نه یاپیوردی ؟» دیدم .

جواباً ، «سالونده اوتوروردی ، کتاب او قوردی،
بعضاده بیر فنجان چای ایچردی . دیدی .
آرتیق نه دیه جکمی بیلمه یوردم ، قادینه بیر لیرا
ویردم ، نه ودن چیقدم .

لورد مورشیسون «بوتون بو شیلرک سنجه معناسی
نه اولاییلیر؟ نه وصاحبه سی قادین، دوغر و سوبله مشمی در؟
ظن ایدرسین .» دیدی . جواب ویردم :
— شبهه سز دوغر ودر .

لورد مورشیسون «او حالده لهدی (آلرووا) اورایه
نیچین کیدردی ؟» دیدی . جواب ویردم :

— عزیزم جهرالد، لهدی (آلرووا) اسرار انکیز
اولماق جنتنه مبتلا بیر قادیندی . بواوطه یی کیرالماقندن
مقصدی، یوزینه قالین بیر پچه قویاراق بعضاً بواوطه یه
ککک و بو صورتله کنیدیسی بیر رومان قهرمانی تصور
ایتمکله متلذذ اولماقدی . کنیدیسنده اسرار انکیزلک
سودامی واردی، فقط کنیدیسی هیچ اسرار انکیز اولمایان
بیر سقه نفس ایدی .

— حقیقه بویله اولدیغنه اینانیور میسین؟ دیهه جهرالد
تکرار صورددی .

بن جواباً ، «بونا قطعاً قانع» دیدم .
جهرالد، ماروکن جزؤدانی چیقاردی ، آجدی ،
رسمه باقدی «کیم بیلیر ؟» دیدی .

(اجتهاد) ه اعلان ویره جکاره

(اجتهاد) ه اعلانات درجی و آونه قیدی ایچین «اجتهاد
نهوی» نده فزید عزت بکک مراجعت ایدیلیر .

روم ایلی دن افتراقی، دیگر هر عثمانلی به اولدیغندن داها
زیاده آجی اولمشدر :

دیورم کیتک ایه لطف وطن صاغ اولسون .
آناطول بوردی سعادته ، شرفله طولسون ،
بوتون اولاد غریبه ک اوراده یر بولسون ،
سنی ویرمکه فقط پیتدی قیریلدی املم .
آه بن کندی الله سنی ویردم روم ایلم .

دیمش اولان ناجی بک تمناسنه صادق اولارق روم
ایلی نك دیگر بیر چوق غریب اولادلری کیی آناطولیه
کیتمش ، اوراده یر بولمش و صاغ اولماسنی بزم کیی تمی
ایتدیکی آنا وطنک لطفندن متمم اولماقده بولونمشدر .
(آناطولو) منظومه سی تازه و حقیقی و یک یوکسک
بیر شاعر بک مبشر انکشافیدر . بو احمد نجم الدین کیم در ؟
بونو هنوز بیلمیورز . کنج بیر کورد اولدیغنی ، بیر
آره لقی ، ایشیتمشدک . فی الحقیقه بو بیر کنج کورد ایه ،
تورک و کورد ، استانبولک بوتون کنج شاعرلرینک بلککه اک
یوکسکیدر . بدبخت آناطولو ، شیمدی به قادر بودرجه
مکمل و مصیب بیر لسان فاجعه تصویر اولونمامشدر .

بالغان یاماچلرند عصرلر سورن جدال
بیک ماتم احتراق دوکر سینه کاهنه .

دیدیکدن صوکره

محزون اذانلرند جیمار عرشه هب انین .
صفوتی قلبی ساده سادون رها اوماز ؛
ایلك یازلرند جانلانا اولمش حقیقه لر ،
ایشلر سرای ماتمه بیک سنبل حزین .

ساقنده ناتوان بایلیر پنبه کلری
ایصغرلقد بلبل هجران فغان ایدر .
افقنده کولکدن چنیلیر هپ کتابه لر
کز من حیات ونشئه او محزون کولکلی .
ازهار وغنجه سینئه کلبنده صاف ومست ؛
فانی رواچندن اوچار شمه فتور ،
جانسز اسن هرالر بیک کره مزاج اولور
هر قلبی بیر تحسر سوزان ایدر شکست .

دییه بیلمش اولان شاعر سوز کوتورمن بیر درجه ده
توانا ومستنا بیر شاعر اولدیغنی اثبات ایتمشدر . احمد
نجم الدین بکی بالذات طانیایی چوق آرزو و کندیسنی
یورکدن تبریک ایده رز .

۱ . حکمت بک (دیوان) ی ده بویوک بیر حساسیت
و شعریت تمغاسنی حامله ر :

قورومش لبندیه الماس ژاله لر ،
قابلامش ترکی ورم هاله لر . . .
وصلت باغلرند آجان لاله لر
صهای هجرانه پیمانه اولمش !

قطعه سی (دیوان) ک اک کوزل واک نازک پارچه سی در .
«دلمستی» مولانا» به کچورز : «دلمستی» مولانا» ، «معرفه
الله غزالی» ، «رباعیات غزالی» ، «شعرو عرفان عرفی»
اسمیریه دورت قسم دن و ۱۲۸ صحیفه دن متشکل غیر
منظوم بیر شعر کتابیدر . هر قسم دن بیرر ایکیشر
نمونه ویرمکه اکتفا ایده جکز .
«دلمستی» مولانا» دن :

سها کاسه سنده ، ای الله ، کونشک آلتون شرابی
ایچورسین ؛ کیجه لری زمرددن بیر کاسه ایچنده قمرک
ضایلرینی ایچورسین . بن مخیله مک مشعشع بیر اثر صنعتی
اولان تراشیده بیر الماس کاسه ایچنده سنک شراب
فکر تنکی ایچورم . الله ، الله ! سنک روحکی ایچورم .
مناره نك باشنده بیر مؤذن کیی قمر ، سماده ترنم
ایدیور . عاشق کامللری چاغیریور ، عبادته دعوت
ایدیور : قمر باغیر اراق هر کسه اویانکز ! محبت بویوک در ؛
سویکز ! سویکز ! جمله گز یانکز ! دییور .
«معرفه الله غزالی» دن :

بیلیمسین لایقنا هیت نیچین آه ایدیور ؟ زیر آکلا-
یور ، که مفکره اللهک بیر بازیچه سیدر .

جهانک اولدیکی کونک ایرته سی ، جهانی یار آتمش
اولماق نه به یار ایاجاق ؟

قورقارم ، که سنک ابدیت روحه عائد اسکی خولیا-
لرک بیر اعدام محکومک اعدام اولوناجانی صباح اولوقوسنده
کندیسنی هر شیده قادر بیر حکمدار ، تعرضدن مصون
بیر ایمپراطور گورمه سنه بکزه سین ؟ [*]
«رباعیات غزالی» دن :

مهتاب ، کیجه نك بیر آه حسرتی کیی در : بوبویوک
ودرخشان سمانک نامتناهی شهبی آلتند برار بولونماق
وجد و حالیه متلذذ ولرزان اولان سنک ونم بورکلر مزده
دخی نه قادر حسرت آهلری واردر !

[*] او ، بقای روحی کندی بوکسکی ایله متناسب
و هرکسک آکلایما یا جانی بیر طرز بلندده آکلار .

دون و یارین

مؤلفی : کوستا لوبون مترجمی : عبدالله حودت

کچن نسخه لردن مابعد

کشف و تخمین La prévision خصوصاً صنده، محاکمه
Le jugement ، ذکایه فائق در . ذکاء ، کافه ممکناتی
کوسته ریر ، محاکمه ، بومککنت ایچنده اک زیاده قابل
تحقق اولانی تفریق ایدر .

*

حکم قطعی لک اکثریا مصدری اولان مشابهت
Analogie ، توثیق و تحقیق ایچین یالکیز قیاسات Hypothèse
مبدعی اولماق لازم کلیرکن ، بیر کثیر الوقوع خطالر
منبعی در . سطحی مشابهت لری رهبر اتخاذا ایدرک در ، که
بیر چوق زمان ارکان حربیه مزک رؤسای طوب و مهمات
مقدارینی تکشیردن امتناع ایدرک خطا اوستنه خطا
ایشله مکده دوام ایتدیلر .

*

مناقشه لرده ایجه آ کلاشامامانک سبی ، ذکارک ،
غیر مشابه فکر لری افاده ایچین ، عینی کله لری قوللانمالری در .

*

هر شیئی تنقید ایتک اعتیادنده اولان کیمسه لر ،
عمومیتله ، اک آز فکر منقده مالک اولانلردر .

*

فکر تنقید ، عینی زمانده هم ترقی نك مبدعی ، هم ده
عملسز انکک مولدیلر .

*

وقتیله عقل نامنه دکل ، فطانت ، عقل سلیم Le bon-sens
نامنه بیر معبد انشا ایدیلش اولمالی ایدی . انسانلردن
بیر عقله مظهر اولانلر پک چوق ، عقل سلیمه مالک
بولونانلر پک آزدر .

*

فانده سز سوز بوللتی [کوه زه لک] ، دونیت ذهنیه نك
بیر عرض قطعیتی در .

*

دهاء آدمالری ، بیر ملنک عظمت ذکائییه سنی وجوده
کتیر لرلر ، فقط نادراً سبب مکنت و قدرتی اولور لر .
(مابعدی وار)

روحک حزننده بیر بابل ایگلر ؛ اسکی یاز کجه لرینک
و آتشین کوزلکی کندیسینی باغچه نك اورته سنه آلوکی
آمان بیر گل ک خاطر لرینه آغلار .

کره ارض بیر مزاردر ، که - وجود من محو و نایاب
اولادن - بیر لحظه خیال ورؤیا کچیرمک ایچین بزه یوز
یاصدققلنی ایدر .

سنک صمدانی احتراصک بزمکنه نمائلدر . دماغکده
بوچیلغین ییلدزلر نیچین قوشوشور ؛ بو حالده ، ای الله ،
سنک نامتاهی روحک بزه چارپیدان ، معذب اولان
روحدن غیری بیر روح دکلدلر .

« شعر و عرفان عرفی » دن :

بسم الله الرحمن الرحيم

موج نخستت ز بحر قدیم .

ای مذلت را رواجی داده در بازار عشق
عزت و شانرا ز اوج عزوشان انداخته .

آن طوبی که برک و برش داغ اخگرست ،
زاغ و زررو شاخچه اوسمندرست .

دل بزبان رفت وزبانم بسوخت ،
شعله این زمزمه جاتم بسوخت .

بی نفس ارباب معنی زندگانی میکند .
لیک یک مو برتن این جمع بی فریاد نیست .

مجموعه ساز عشق ، المنامه مرا
ناخوانده بود و خاتمه صدرساله کرد . [*]

دل موجیز درد ، جبین صافی از مال :

دریای اضطراب و کوه بحلم .

**

« عرفیده شعر و عرفان » سرنامه سی آلتنه آلتین

منتخب شعر لر هپ بوقوت و قیمتده درلر . « دلمستی مولانا »
بواعتبار بلندایله هر متفکر و متحسسک کزیده کتابلری
آره سنده بولونماسی لازم اولان بیر کتاب دره تسلییه ،
خولیایه ، استغراقه هر محتاج اولدوچه انسان (دلمستی
مولانا) نك صحیفه لرنده بونلری درحال بولور : (دلمستی
مولانا) ، گزیده و مضطرب روحلرک التجا کاهی اولان بیر
آغوش رحمانی و فکراتی در ۱۹۰ کانونانی ۱۹۲۲
اجتهاد

[*] اولن طیور خیالاته منتظر لانه م ،

یانار تبسمی ، بیر کلستان لعنتدر ؛

بومعنویت مجهوله یتیمانه م

او قونمان یاقیلان نامه محبتدر .